

نشرکانه

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

بهار، مهرداد، ۱۳۰۸-۱۳۷۳.

ادبیات مانوی/ گزارش دست‌نوشته‌های منثور پارسی میانه و پهلوانی (پهلوی اشکانی)
از آثار مانی و مانویان، زندگی مانی، آثار و پژوهش‌های مانوی و بحثی در تاریخ اندیشه‌های گنوسی/
مهرداد بهار، ابوالقاسم اسماعیل‌پور. — تهران: نشرکارنامه، ۱۳۹۳.
۵۰۷ ص. مصور (رنگی)، نمونه. — (کارنامه اساطیر و آیین‌ها؛ ۱)

ISBN 978 - 964 - 431 - 035 - 5

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

واژه‌نامه.

۱. ادبیات مانوی ۲. زبان پهلوی — متن‌ها. ۳. زبان پارتی — متن‌ها. ۴. مانی، پیامبر، ۲۱۶-۲۷۶ م.
۵. مانویت. ۶. گنوستیسیسم. الف. اسماعیل‌پور، ابوالقاسم، ۱۳۳۳-
ب. عنوان.

۸۱۸ / ۰ فا ۸

PIR ۱۸۰۱/ب ۴ الف ۹

۸۲-۱۶۶۳۵ م

کتابخانه ملی ایران

کارنامهٔ اساطیر و آیین‌ها

به یاد محمد زهرايي

• ۱۳۹۲-۱۳۲۸ •

بنیان‌گذار نشر کارنامه

ادبیات مانوی

مهرداد بهار
ابوالقاسم اسماعیل پور

ادبیات مانوی

گزارش دست‌نوشته‌های منشور
پارسی میانه و پهلوانی (پهلوی اشکانی)
از آثار مانی و مانویان
و
زندگی مانی، آثار و پژوهش‌های مانوی
و
بحثی در تاریخ اندیشه‌های گنوسی
همراه با تصویرهایی از هنر مانوی

تهران، ۱۴۰۲

اویات مانوی

مهرداد بهار • ابوالقاسم اسماعیل پور

گزارش دست‌نوشته‌های منثور پارسی میانه
و پهلوانی (پهلوی اشکانی) از آثار مانی و مانویان
زندگی مانی، آثار و پژوهش‌های مانوی
بختی در تاریخ اندیشه‌های گنوسی
همراه با تصویرهایی از هنر مانوی

آماده‌سازی کارگاه نشر کارنامه

واحد ویرایش: مونا سیف، مجید رنجبر، بهروز صفرزاده و سمیه متمر
حروف چینی و صفحه‌آرایی: زهره جعفرپور، شهلا شمس و عادل قشقایی

طراحی جلد و امور هنری: 12 استودیو دوازده و دوازده
ماهور زهرایی و غسل کاوسی

خوش‌نویسی: حمید غیرانژاد
پردازش و تنظیم تصویرها: روزبه زهرایی
ناظر چاپ: محسن حقیقی
لینوگرافی: فرایندگویا
چاپ: ابیانه
صحافی: علی

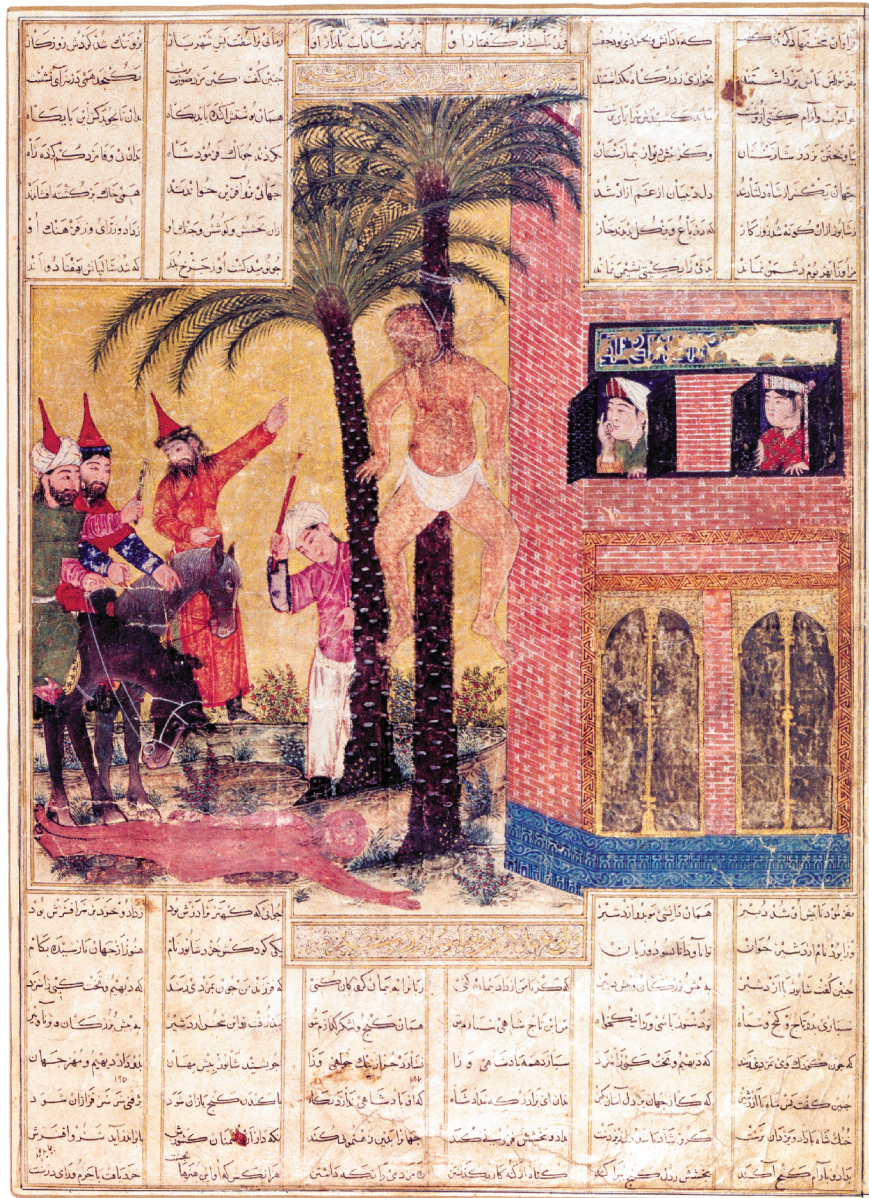
چاپ اول، ۱۳۹۴
چاپ سوم، ۱۴۰۲، ۵۵۰ نسخه

همه حقوق چاپ و نشر این اثر انحصاراً برای نشر کارنامه محفوظ است.
هرگونه استفاده از کتاب‌آرایی و عناصر آرایشی این کتاب اکیداً ممنوع است. همچنین هر نوع استفاده تجاری از این اثر یا تکثیر آن
به هر صورت (چاپ، فتوکپی، کتاب صوتی و الکترونیک و نشر در فضای مجازی)، کلاً و جزئاً، ممنوع است و پیگرد قانونی دارد.

مراکز پخش و فروش:

پخش کارنامه، خیابان شهید باهنر (نیاوران)، شماره ۱۳۵، تلفن: ۰۲۶۱۱۷۹۸۵، ۰۲۶۱۱۷۹۸۶ و ۰۲۶۱۱۷۹۸۷
فروشگاه بزرگ شهر کتاب نیاوران با همکاری نشر کارنامه، خیابان شهید باهنر (نیاوران)، شماره ۱۳۷
تلفن: ۰۲۲۲۸۵۹۶۹ • فکس: ۰۲۲۸۰۸۱۹۲

نشر کارنامه: خیابان کریم‌خان زند، تقاطع میرزای شیرازی، شماره ۱۱۱، واحد یک، تهران: ۰۲۱۵۹۷۹۸۵۷۳۱، تلفن: ۰۸۸۹۰۴۰۸۳

پوست برداشتن از مانی و به گاه آکندن و به دار آویختن آن

صفحه‌ای از شاهنامه، نسخه ژرژ-ژوزف دمته (۱۸۷۷-۱۹۲۳)، مشهور به «شاهنامه دمته» (Demotte Šāh-Nāma)

فهرست

۱۸	نامهٔ پروفیسور مری بویس
۲۱	پیش‌گفتار
۲۳	گفتار اول : زندگی مانی، آثار و پژوهش‌های مانوی
۲۵	۱ زندگی مانی
۳۲	۲ جامعهٔ مانوی
۳۴	۳ شعایر مانوی
۳۵	۴ آثار مانوی
۳۹	۵ بررسی نوشته‌های مانویان
۳۹	نوشته‌های قبطی
۴۱	نوشته‌های پارسی میانه و پهلوانی
۴۱	نوشته‌های سغدی
۴۲	نوشته‌های چینی
۴۲	نوشته‌های ترکی
۴۳	۶ نوشته‌های دیگران دربارهٔ مانی و آیین او
۴۳	نوشته‌های عربی و فارسی
۴۴	نوشته‌های سریانی
۴۵	نوشته‌های یونانی
۴۶	نوشته‌های لاتینی
۴۷	۷ تاریخچهٔ پژوهش‌های مانوی

۵۱	خط و الفبای دست‌نوشته‌های مانوی ایرانی
۵۳	الفبای مانوی
۵۳	ارزش‌آوایی الفبای مانوی
۵۸	متن و آوانوشت دیباچه مهرنامه (سرودنامه) مانوی
۶۰	شیوه قرائت و گزارش فارسی متون مانوی
۷۱	نشانه‌های حرف‌نویسی و آوانویسی متون مانوی
۷۲	قرائت برخی از واژه‌های دست‌نوشته‌های مانوی
۷۳	نمودار ایزدان مانوی
۷۵	قرائت‌های تازه برخی از واژگان مانوی
۷۹	* یادداشت‌های گفتار اول
۸۹	گفتار دوم: بحثی در تاریخ اندیشه‌های گنوسی
۹۱	اشاره
۹۳	۱ تحول دین در آسیای غربی از پانصد پیش از مسیح تا میلاد او
۱۰۶	۲ تحول دین در یونان از پانصد پیش از مسیح تا میلاد او
۱۲۲	۳ معنای گنوسیس و حدود جنبش گنوسی
۱۲۲	فضای معنوی عصر
۱۲۳	معنای گنوستیسیسم، تاریخچه و ادبیات دینی آن
۱۲۶	خلاصه‌ای از نظریه‌های گنوسی
۱۳۲	۴ تاریخ مطالعات گنوسی و منابع آن
۱۳۴	منابع غیرمستقیم
۱۳۶	منابع مستقیم
۱۳۸	تحقیقات
۱۳۹	۵ مکتب‌های گنوسی قبل از مانی
۱۴۳	شمعون مجوس
۱۴۹	مَرقیون
۱۵۲	مکتب هرمسی مصر
۱۵۷	مکتب والتینوس
۱۶۳	۶ کیش مانی

۱۶۷	مانی والهامات
۱۶۹	نظام دینی مانوی
۱۷۴	آفرینش نخستین: مرد نخستین
۱۷۶	شکست مرد نخستین
۱۷۷	قربانی کردن و آلودن روح
۱۸۰	آفرینش دوم: روح زنده، نجات مرد نخستین
۱۸۳	آفرینش کیهان بزرگ
۱۸۴	آفرینش سوم: بشیر (فرشته یا نریسه ایزد)
۱۸۵	منشأ گیاهان و جانوران
۱۸۶	آفرینش گیو مرد و مُردیانه
۱۸۸	رسالت عیسیای درخشان، عیسیای دردکش
۱۹۳	نتیجه‌های عملی: اخلاق مرتاضانه مانوی
۱۹۵	واپسین زمان
۱۹۹	نگاهی دوباره: دو گونه آیینِ دوبین در تفکر گنوسی
۲۰۱	۷ اشاره‌ای به عرفان پیش از اسلام و ربط آن با عرفان عصر اسلامی
۲۰۲	دیباجهٔ مثنوی معنوی
۲۰۷	* یادداشت‌های گفتار دوم
۲۱۷	* نگاره‌های مانوی
۲۴۹	* متون مانوی، نشر
۲۵۱	کتاب اول: مانی و تاریخچهٔ آیین او
۲۵۳	مانی دین خود را از دین‌های دیگر برتر می‌شمارد
۲۵۵	مانی از روح همزاد خویش ... سخن می‌گوید
۲۵۷	سرآغاز انجیلِ مانی و دیباجهٔ آن
۲۵۹	پاره‌ای از شرح زندگی مانی به زبان خودش
۲۶۰	از ماجرای به کیش خود در آوردن مانی توران شاه را
۲۶۳	به کیش خود در آوردن مانی فرمانروای ایشان را
۲۶۵	رویدادی در سفرهای مانی

۲۶۷	..	..	..	..	..	درباره دو هیئت گسیل شده از سوی مانی
۲۷۱	..	..	..	..	..	نوشته‌ای درباره هیئت اعزامی مارآمو به شرق
۲۷۲	..	..	..	..	..	نوشته‌ای درباره واپسین سفر مانی
۲۷۳	..	..	..	..	..	نوشته‌ای دیگر درباره واپسین سفر مانی
۲۷۴	..	..	..	..	..	واپسین دیدار مانی با شاه بهرام اول
۲۷۶	..	..	..	..	..	ازگزارشی درباره واپسین لحظه‌های زندگی مانی در زندان
۲۷۷	..	..	..	..	..	مرگ مانی
۲۷۹	..	..	..	..	..	نامه‌ای از یک دیناور بزرگ (احتمالاً سیسین) به مارآمو
۲۸۲	..	..	..	..	..	نامه‌ای جعلی به مارآمو، از سوی دیناوری
۲۸۵	..	..	..	..	..	از دیباچه یک مهنامه (سرودنامه)

کتاب دوم: اندرزها و دستورها

۲۸۹	..	..	..	..	..	اندرزهایی برای نیوشایان
۲۹۱	..	..	..	..	..	اندرزهایی برای نیوشایان
۲۹۳	..	..	..	..	..	اندرزهایی برای نیوشایان
۲۹۵	..	..	..	..	..	درباره زبان‌های گوشت‌خواری و می‌گساری

کتاب سوم: درباره آفرینش و پایان جهان

۲۹۹	..	..	..	..	..	نبرد هُرمزد خدای دیوان و رهایی او
۳۰۱	..	..	..	..	..	ازگزارش مانی در پدید آمدن جهان
۳۰۵	..	..	..	..	..	مهرایزد، پس از ساختن جهان... پیش پدر بزرگی می‌رود...
۳۰۶	..	..	..	..	..	نریسه ایزد... کارش را می‌آغازد...
۳۰۶	..	..	..	..	..	پس از فریفته شدن دیوان نرگیاها... روییدن می‌آغازند...
۳۰۷	..	..	..	..	..	پس از فریفته شدن دیوان ماده جانوران... پدید می‌آیند...
۳۰۸	..	..	..	..	..	نریسه ایزد به بام ایزد فرمان می‌دهد...
۳۰۹	..	..	..	..	..	درباره پنج عنصر روشنی...
۳۱۱	..	..	..	..	..	درباره گردش روزها
۳۱۴	..	..	..	..	..	آفرینش نخستین مرد و زن
۳۲۰	..	..	..	..	..	گفتار جان و تن

۳۲۳	..	..	..	..	..	..	از شاپورگان دربارهٔ پایان جهان
۳۲۴	..	..	..	..	..	..	دربارهٔ داوریِ فرزندانِ انسان
۳۲۷	..	..	..	..	..	..	دربارهٔ واپسین رهایی
۳۲۸	..	..	..	..	..	..	دربارهٔ آتشِ بزرگ
۳۳۰	..	..	..	..	..	..	دربارهٔ آتشِ بزرگِ ازمتنی دیگر..
۳۳۲	..	..	..	..	..	..	تمثیلاتِ آتشِ بزرگ
۳۳۳	..	..	..	..	..	..	فرجامینِ رستگاریِ روشنی و بازگشت به بهشت
۳۳۶	..	..	..	..	..	..	دربارهٔ پایانِ جهان و آتشِ بزرگ
۳۳۷	..	..	..	..	..	..	دربارهٔ نیرومندیِ آتشِ بزرگ
۳۴۱	..	..	..	..	..	..	کتاب چهارم: دربارهٔ روح و رستگاری
۳۴۳	..	..	..	..	..	..	دانش شرطِ رستگاری است
۳۴۵	..	..	..	..	..	..	دربارهٔ تن و جان
۳۴۷	..	..	..	..	..	..	کتاب پنجم: دربارهٔ عیسی مسیح
۳۴۹	..	..	..	..	..	..	نیایش‌های بردارکردگی
۳۵۱	..	..	..	..	..	..	نیایشِ بردارکردگی
۳۵۳	..	..	..	..	..	..	متن پهلوانی
۳۵۵	..	..	..	..	..	..	متن پهلوانی
۳۵۶	..	..	..	..	..	..	متن پهلوانی
۳۵۸	..	..	..	..	..	..	متن پهلوانی
۳۶۰	..	..	..	..	..	..	متن پهلوانی
۳۶۱	..	..	..	..	..	..	کتاب ششم: تمثیل‌ها و نوشته‌های گوناگون
۳۶۳	..	..	..	..	..	..	از یک روایتِ مانویِ چوپانِ هیرماس
۳۶۶	..	..	..	..	..	..	یک تمثیل
۳۶۸	..	..	..	..	..	..	چند موعظه دربارهٔ صدقه دادن و سرنوشتِ گناه کاران
۳۷۱	..	..	..	..	..	..	از یک نوشتهٔ جدلی برضدِ بت‌پرستان
۳۷۳	..	..	..	..	..	..	از یک داستان، برای نمودنِ گناهِ سوگواری

